

649

Sammelwerk

171

N

J. G. IMMERMANNI,
P R O E C T.

GYMNASII MAURITIANI

DISSERTATIO

D E

L E P R A,

MORBO SYMBOLICO,

ACTUI ORATORIO

AD DIEM IX. MAI: MDCCXLIII.

H A B E N D O

P R Æ M I S S A.

MAGDEBURGI,

LITTERIS NICOLAI GÜNTHERI, REG. PRVSS. PRIVIL.
TYPOGRAPHI AVLICI.

§. I.

Prisci mor-
tales sine
morbis æ-
tatem exci-
gere.

Primos mortales, quippe naturæ convenienter
videntes, immunes a libidine & luxuria, vo-
luptatum instrumentis artibusque ministris ad-
huc incognitis, ætatem morborum securos ex-
egisse, sensimque & paulatim, deficiente natu-
ræ vi, exspirasse animam, haud sine causâ inducor, ut
existimem. Adjuvat sententiam locupletissimus testis
L. A. SENECA *Ep. XCV.* *Medicina quondam paucarum
fuit scientia herbarum, quibus sifteretur fluens sanguis, vul-
nera coirent paulatim. Nec mirum, tunc illam minus ha-
buisset negotiū, firmis adhuc solidisque corporibus & facili
cibo, nec per artem voluptatemque corrupto.* Addit multa
de corruptæ debilitatæque valetudinis causis, lectu dignis-
sima, in his: *Innumerabiles esse morbos miraris; coquos
numera. Dii boni! quantum hominum unus venter ex-
ercet?* ANTIPHANES DELIUS, *medicus, apud CLEM.
ALEXANDR. Pedagog. L. II.* *Μία των νοσῶν αιτιών ταυ-
την ἔρχε, των ἰδισματων πολυειδων, Ciborum varietas præci-
pua morbi causarum.* Sed haud obscure idem colligi li-
cet ex sacris oraculis, Libro, ut veritatis & salutaris spei,
sic antiquitatum refertissimo. GENES. XXV, 8. LEIGH
Crit.

ἔσι περὶ τῆς νοσῆ. σιγή δὲ παρεξελθεῖν τὸν καμνοντα ἔσφι ἔξει, πρὸν
 ἢ ἂν ἐπειρηται, ἢ πτωχὸν ἔχη. *Sapienter condidere legem, agros
 effereudi in forum, neque enim Medicis utuntur; ut
 de eorum langvore consulant, qui eos adeunt; nec fas est
 cuiquam, agrotantes præterire silentio, nec antequam explo-
 raverit, quonam ille morbo laboret. HUNDERTMARCK.
 Diss. de Ægrot. ad Vias Expositione.*

§. II.

Morbos a
 Diis im-
 mitti, ere-
 ditum vul-
 go.

Moribus sensim in pejus versis, morbi luxuriæ & volup-
 tatis pœnæ pederentim subsecuti. Communi quodam con-
 sensu sancta, simplex & religiosa antiquitas, morbos a Deo
 immisos, arbitrati sunt. Supervacaneum videtur, hanc
 sententiam argumentis ex S. Codice petitis firmare, qui
 hujus generis & exemplorum & testimoniorum & minarum
 plenissimus, cui præterea perpetuum & solenne est,
 ad Deum O. M. referre omnia, JOH. V, 14. 1 COR. XI, 30.
 Audiamus verustorum sapientiæ magistrorum inter bar-
 baros judicia. PLATO in *Phæd.* Maximos dolores &
 morbos, ob hominum scelera, Deorum iræ haud immerito
 deberi putat. EURIPIDES in *Oreste*,

Νοσοὶ δὲ θνητῶν, αἱ μὲν εἰς' ἀνθρώπους

Αἱ δὲ ἐκ θεῶν παρῆσι.

Morborum alii hominum contrahuntur culpa,

Alii Deos habent autores.

HIPPOCRATES, princeps medicorum antiquæ memo-
 riæ, divinum quid morbis inesse credidit, & quandam nu-
 minis præsentiam. GARMANNUS de *Mir. Mort. Diss.*
Proæm. p. 134. Huc fortasse referendum, III. Romæ fuisse
 templa Deæ Febri dicata. ALEX. ab ALEX. *Gen. Dier.*
 L. I. C. 17. Hinc Ἰερὴ νόσος, morbus sacer, a Luna immissus
 flagitiosis hominibus. ELMENHORST in *Apulej.* p. 343.
 ignis

ignis sacer, quorum prior morbus comitialis, quo correptum Germani, einen Gottesmenschen vocant, posterior Græcis ἐρπης, Arabibus formica. LUCRETIUS L. VI.

Exsistit sacer ignis & urit corpore serpens,

Quamcunque arripuit partem, repitque per artus.

HOMERUS *Iliad. Libr. I. v. 9. seq.*

Ἀητῆς καὶ Διὸς υἱὸς, ὁ γὰρ βασιλῆϊ χολῶθεις,

Νῆσον ἀνα στρατὸν ὥρσε κακῆν,

Οὐνεα τοῦ Χρυσῆν ἠτιμῆσ' ἀρητηρα

Ἀλγεῖδης.

Latona & Jovis filius regi infensus

Malum in exercitu excitavit morbum,

Quod Chrysen ignominia affecit sacerdotem

Atrides.

Quem morbum castrensem vel pestilentem, ut PSALM. XCI. 5. XXXVIII, 5. ubi sub imagine morborum facinora sua describit Davides, paulo inferius v. 48. 51. 53. fagittas Dei vocat.

Ἐννημῆρ μὲν ἀνα στρατὸν ὠχέλο κηλὰ θεοῖο.

Per novem dies quidem per castra ferebantur missilia Dei.

Mythologi igitur in sagittis Apollinis imaginem radiorum solis, quos pestilentiae causam ducunt, sibi vidisse videntur. MACROB. *Saturn. L. I. c. 17.* Apollo λοιμῖος, quasi pestilentialis, ambusti morbo ἀπολλωνοβληται, ἠλαβληται, Ἀπολλων quasi ἀπολλων, vocati, idem demonstrant. NATAL. COM. *Mythol. L. IV. c. 10.* VIRGIL. *Æn. L. III.* Pro ingenio suo, id est, miro artificio commemorat pestilentem annum miseris Trojæ reliquis, ob male intellecta Apollinis oracula. Nec desunt pro more vetustatis fabulæ idem haud obscure innuentes. Exempli loco sit famosum illud Pandoræ donum, de quo plura Mythologi. Agmen testium claudat HORATIUS, *Od. L. I. 3.*

du.

*Audax Japeti genus
 Ignem fraude mala gentibus intulit.
 Post ignem ætherea domo
 Subductum, macies & NOVA febrium
 Terris incubit cohors,
 Semotique prius tarda necessitas
 Lethi corripuit gradum.*

Medicina
 a Diis.

§. III.

Ut morborum, sic valetudinis & medicinæ autores antiqui Deos duxere. Longum esset, quæ de Apollinè, Chirone, Æsculapio, Machaone, Podalirio, Jafone, Panacea, Ifide, Serapide vel Osiride, Hermete Trismegisto aliisque artis salutiferæ inventoribus veteres commenti sunt, referre. PEROTT. *Corn. Cop.* p. 1032. & 1033. de Chirone inter stellas relato sub nomine sagittarii p. 492. de Serapide DEMPSTER *ad Rosinum* p. 23. De Ifide NAT. COM. *Mythol.* p. 359. & imprimis DOCT. LAMPII, *Diss. de Honor. & Privil. Med.* HÜNDERTMARCK *Diss. de Diis artis, medicinæ tutelaribus.*

Medici igitur ut Dii culti. GARMANN. l. c. p. 145. quasi à Diis donati, quorum ars de cælo lapsa. LAMPIUS l. c. Qua opinione inductus Philon medicamenta Deorum manus vocavit COEL. RHOD. *Antiq. Lect.* p. 813. & Menecrætes morbo sacro felici successu medens eo processit insolentiæ, ut se Jovem fingeret ejusque habitu terras circumiret, comitibus stipatus, quos sanaverat, quorum alius Apollinem, Æsculapium alius, alius Mercurium, Herculem alius habitu referebat. vid. plur. ATHENÆI *Deipnos.* L. VII. C. 10. Medicina igitur ars divinitus data, cui Θεῶν quid inesse statuere, sacerdotibus Ægyptiorum propria & præcipua, quasi pars religionis; Medici divinatores vocati ab Æschylo, ipsiusque Æsculapii prima medendi ratio, incantatio. PINDARUS *in Pyth.* III.

ἄριστον μὲν μάλοισι,

Ἐπειδαὶς ἀμφοτέρων.

Quosdam (morbos) mollibus

Incantationibus fovens.

HENELII Otium Wratisl. de morbis per incantationem sanatis C. 31. Non pœnitebit Lectores, in memoriam revocare consuetudinem illam antiquam incubandi ad simulacra Deorum, quæ Græcis χερματισμός dicitur a χερματίζωμαι, incumbo ad lucrum, inhio, de qua ita **VIRGIL. Æneid, L. VIII.**

Huc dona sacerdos

Contulit, & cæsarum ovium sub nocte silenti
Pellibus incubuit stratis, somnosque petivit,
Multa modis simulacra videt volitantia miris,
Et varias audit voces.

PRUDENTIUS in Apotheosi.

In idolio recubans inter sacra mille.

TAUBMANN ad l. Virgil. p. 764. Sic **PLAUTUS in Curcul. II. 2. Incubare Jovi.** Quod ut factum eo consilio, quo per somnum responsa Deorum aucuparentur, sic imprimis ad templum Æsculapii, Hori Apollinis & Serapidis incubatum, ut vel dormientibus, vel vigilantibus afferretur medicina. **PLAUTUS Curcul. I. 1.**

Hic leno agrotus incubat

In Æsculapii fano.

TAUBMANNUS ad h. l. p. 311. BARTHIUS ad Claud. de Laud. Stilicon. L. II. c. 217. DEMPSTER ad Rosinum p. 23. 69. Congruit, quod ab oraculo petiere medicinam, quod & suo tempore multifariam factum, testem habemus **PLINIUM Hist. Nat. L. XXIX. HOMERUM Iliad. a.**

Ἐὶ δὴ ὅμῃ πόλεμος τε δαίμων καὶ λοιμὸς Ἀχαιῶν,
Ἀλλ' αἴγε δὴ τίνα μαντῆν ἐρεῖομεν ἢ ἱερεῶν.

Ἡλια

Ἡ καὶ οὐκ ἐπιτολὸν, καὶ γὰρ τ' ὄναρ ἐκ Διὸς ἐστίν.

*Cum duo simul mala, bellum & pestis opprimant Achivos,
Interrogabimus vatem vel sacerdotem,*

Vel somniorum interpretem (nam somnium a Jove est.)

DIODORUM SICULUM L. V. Ἰατρικὴν ἐπισημὴν διὰ τῆς
μαντικῆς Τεχνῆς γιγνομένην, δι' ἧς το παλαιὸν συνεβαινε θεραπειᾶς
τυγχάνειν τῆς ἀρρώστου. *Medicinam olim per divinationem
factam, per quam aegroti recuperaverint sanitatem, asseren-
tes. Singulari artificio universam cerimoniam explica-
vit ARISTOPHANES in Pluto, Deo divitiarum, cui in
fano Æsculapii decumbenti reddit visum Deus. III. 3.*

Ἐπειτα πρὸς τὸ τεμενὸς ἡμεν τε θεε,

Ἐπει δὲ βρωμὰ ποπανα καὶ παρθυμάτα

Καθωπιωθῆ, πέλαιος ἩΦαιστε Φλογί,

Κατεκλινομεν τον Πλατον, ὡσπερ ἕκος ἦν.

Post in delubrum Æsculapii concessimus,

Et aræ popanis & sacrificii præludivi

Impositis, igni præterea Vulcanio admotis libis,

More solito decumbere fecimus Plutum. Et porro,

Ὡς δὲ τῆς λυχνῆς ἀποσβεσας

Ἡμιν παρηγγεῖλε καθυδεῖν τε θεε

Ὁ παρολοσ.

Postquam autem sacrificulus exstinctis lucibus

Dormire nos iussisset.

Infert postea, involutos jacuisse in lectulis, silentium de-
cumbentibus præcepisse sacrificulum, angvium si forte
exaudirent sibilum; Æsculapium & filias Iasonem & Pana-
ceam accessisse depositos, attulisse medicinam, profiluuisse
serpentes duos ad signum ab Æsculapio datum, Pluti cir-
cumlingentes oculos, quo facto visum recepisse narrat.
Sanati piam tabula fabellam in templo Æsculapii defixere.
TIBULLUS de Iside.

Nunc, Dea, nunc succurre mihi, nam posse mederi,

Picta docet templis multa tabella tuis.

Ad.

Adjiciamus unicum exemplum ex vita Divi Vespasiani, referente TACITO *Hist. L. IV. C. 81.* & SVETONIO *L. VIII.* *E plebe quidam luminibus orbatus, item alius debili crure, sedentem pro tribunali pariter adiere, orantes opem valitudinis demonstratam a Serapide per quietem: Restitutum oculos, si inspisset, confirmaturum cruris, si dignaretur, calce contingere. Nec eventus defuit.* Sic imitatus videtur elusor & veterator, furiarum & manium infelicium infelicissimus Mastix, miracula superum regis sanctissimi felicissimique Jesu. Imprimis, si pestilentia laboratum, Apollinis Oracula petita, ipseque placatus. VIRGIL. *L. III. Aeneid. p. 137. seq.* HOMERUS *Iliad. a. 324. seq.* PEROTTUS *l. c. 1236 - 1237.*

§. IV.

Quod de Diis Idolisque suis barbari gloriati sunt, id de se vere Deus O. M. rerum humanarum sapientissimus moderator, prædicat EXOD. XV, 26. *אני יהוה רפאם* Et ut simulacrorum cultores medicinam a suis expectavere Diis, sic suo jure patres pii a Deo. Reprehenditur igitur Afsa rex Judæorum II. CHRON. XVI, 12. qui morbo confictatus gravi medicorum non Dei imploraverat opem. Frequens enim & in sacris litteris mentio, morborum remedia, vel a Deo, vel a propheta, vel ab Idolo petita. I. REG. XIV. II. REG. I. 2. VIII, 8.

§. V.

Quod de universo morborum genere demonstratum, de specie quadam pronum erit. Agendum ex proposito nobis de lepra, morbo symbolico, singulari non solum pœna certorum scelerum, sed & simulacro quodam corporeo maculati pravitatis labe animi. Nec in maximarum rerum ignoratione versatos, fictorum numinum cultui addictos, laruit, lepram irreligiosorum numinisque contemptorum pœnam judicari, a Deo inflictam calamitatem. Au-

B

tor

tor est gravissimus, qui nostram testimonio suo suffulcit sententiam, HERODOTVS in *Clio*. ὅς ᾿αν δὲ τῶν ἀσῶν λεπρῆν ἢ λευκὴν ἔχη, ἐς πολὺν ἔτος εἰ κἀπερχεται, ἐδὲ συμμίσγεται τοῖσι ἄλλοισι Περσησι. Φασὶ δὲ μὴ εἶναι τὴν ἡλίον ἀμαρτανότατι, ταυτ᾿ ἔχειν. ξένον δὲ πάντα, τὰν λαμβανόμενον ὑπο τῆστων, πολλοὶ ἐξελαινοῦσι ἐκ τῆς χωρῆς. Καὶ τὰς λευκὰς περιστερὰς, τὴν αὐτὴν αἰτὴν ἐπιφέροντες. *Siquis e civibus lepra aut vitiligine correptus, hic in civitatem non accedit, neque cum aliis Persis consuetudinem habet. Dicunt enim hos morbos illi immiffos, quod IN SOLEM PECCARIT. Externum illis correptum ex regione sua multi exigunt, prout etiam albas columbas ob eandem causam.* Solem vero Persæ, quem Mithram dixerunt, solum ferme, summum saltem Deorum, docti a Zoroastre, magicæ sectæ instauratore, venerati sunt, in quo ad morem Hebræorum schechinam se deprehendisse vel ipse, vel assectæ existimaverunt. Obiter h. l. observandum leprofos Persis Pisagas dictos. CTESIAS in *Persicis*. Πισαγὰς δὲ λεγεται, πῶρα Περσῶν ὁ λεπρῶς, καὶ ἐστὶ πῆσαν ἀπεσοῖτος. *Pisagas vero Persis leprosus vocatur, quem adire nemini licet.* Quæ vox deducitur a כִּשִׁי leprosus vel a פֶּסֶחַ impurus vel a עֲשָׂפָה prævaricatus & rebellis fuit. IOSEPHVS *Contra Apionem* L. I. Judæis objectum dicit a Manethone aliisque scriptoribus, solem ægre tulisse vitam Judæorum, quare contaminatos lepra mari mergendos. Quod in ipsorum capita vertit Deus. O. M. Leporam inde proprio nomine Judæi apellant נֶגַע, ut sacræ litteræ LEVIV XIII, 2. 3. נֶגַע טָרַע imprecationisque apud eos formula est: Nega Te. BUXTORFF *Synagoga Judaica* C. XXIII. Eandem calamitatem Joabi posteris imprecatur Davides ob infidiolæ cædis perfidiæque scelus II. SAM. III, 29. Elifæque Gehasio, Naëman dolose emungenti. II. REG. V, 27. Fortitan & ipse Naëman de Deo O. M. cum reliquis popularibus perversam imbiberat opinionem, Judæorum Deum montibus præesse, Rimmon vero suum a מִיָּם, τὸν θεὸν ὑψίστου arbitris

bitratis, SELDENVS *de Diis Syris*. I. REG. XIX. 23. 25. 28. Ideo afflictus a Deo, postea vero sanatus ejus beneficio ad meliorem rediit frugem. II. REG. V. 8. 15. 17. Conveniunt exempla Mirjamæ Regisque Usiæ, subito correptorum lepra; quorum prior haud verita fatis majestatem Mosis, internuncii ad populum Dei O. M. cui datum, Christi felicissimi redemptoris sustinere similitudinem, posterior haud rite initiatus & profanus, sanctissima sacerdotum munia ad se rapere ausus est. NUM. XII. II. CHRON. XXVI. Ubi liquidis asseritur verbis, probe regem intellexisse, a Deo inustam hanc labem.

§. VI.

Sat gravis sane & perniciofa lues, præ omnibus desti- Pœna Dei
O. M. &
quidem fat
gravis.
nata pœnæ scelerum extraordinariæ, imaginique internæ
mentis corruptelæ. Perpendat L. B. Leprosos comparatos
mortuis, quorum cadavera profanare contactu, docuit
Judaica ceremonia. Unde signare symbolo quodam do-
mos lugubres decuit sepulcraque dealbare, ne impru-
dentes, sacra forsitan facturi inciderent in βδηλυμα, LIGHT-
FOOT *ad Matth.* XXIII, 27. Et ad barbaros hæc consue-
tudo transtulit, domi funestæ eodem consilio apponere sve-
tos vas aquæ lustralis, capillum mortui affigere foribus
& ad januam erigere cupressum, vel piceam. FESTVS,
*Cupressus mortuorum domibus ponebatur ideo, quia hujus
generis arbor excisa non renascitur; sicut ex mortuo jam
nihil sperandum est, quam ob causam in tutela Ditis patris
esse putatur.* KIRCHMANN *de Funer. Rom.* L. I. c. 14.
QUENSTEDT *de Sep. Vet. C. V.* JUL. POLLUK *Onom.*
L. VIII. c. 7. SVIDAS *in V. ἀρδανον.* EURIPIDES *in Alceste.*

Πυλων παραθεν δ' ἐχ' ἄρω
Πηγμων, ὡς νομιζεται,
Τε χερσὶ ἐπι φθικων πυλων.
Καιτα τ' εἰτις ἐπι προβυρα τομαιος,
Α δη νεκρων πενθεσι πιτνει.

B 2

Non

Non video ante portam, ut lex est,
 Fontana lavacra pro mortuis in porta.
 Nulla coma est præcisa in vestibulo,
 Que accidunt in lectu mortuorum.
 Hinc Cupressus atra, funebris, feralis dicitur.
 VIRGIL. *Æneid.* L. III.
 Stant manibus ara
 Cæruleis mæste vittis atraque cupresso.

Libr. V.

Cui frondibus atris

Intexunt latera & ferales ante cupressos.

LANGGUTH *Antiquit. plantarum feralium apud Græcos & Romanos.* 3. p. 25.

De Mirjama insolentiæ impietatisque poenam luente, divinitus lepræ contagione afflicta ita loquitur Aaron, eandem sustinens culpam, sed ob sacerdotium liber (*) a lue profanatura: Ne mortuo similis sit fœtui, ex utero matris exeunti. Idem respondet rex Joram ad litteras Regis Syriæ, quibus postulaverat, ut Naëmanum Lepra liberaret; Egone igitur Deus, qui morti destinare capita hominum, & ab inferis revocare mortuos valeam. GARMANN. *de M. M. Diss. Præf.* p. 9. Ea de re cautum lege divina inter Judæos, ne leprosus verfaretur inter cives, ne contactu vel accessu pollueret. Extra igitur castra & oppida, quæ apud Judæos castrorum in locum successere, si sanctitatem spectes, LIGHTFOOT *ad LUC. XVII.* 12. ejecti, soli habitabant in leprotorio, leprotrophio, hierocomio, quia lepra & elephantiasis *lepra veteri.* MARTIN. *Lex.* NUM. XII, 14, 15. II. CHRON. XXVI, 21. Inde sodalitium quoddam inter leprosus simili pressos miseria. LUC. XVII, 12. II. REG. VII, 3. Nec in congressum quidem cum im-

(*) Non prorsus liberi a lepra videntur sacerdotes, ex stirpe Aaronis oriundi, ex LEV. XXII, 4. Sed intacti in cognitione & lustratione leprosi,

mundis ex alia causa admissi, scissa incedebant veste, solutis futuris, ut in lectu solitum, nudo capite, aperto labio superiori, ne halitu inficerent quempiam, operique faciendo impares, quod verbum צרע (*) prostertere vires, cessare facere apud Arab. & Æthiop. CASTELLUS in Lex. Heptagl. indicare videntur, crepitaculo ligneo stipem petebant. Si propius quis forte accederet, clamabant: IMMUNDVS SVM, IMMUNDVS SVM, TARGUMISTA: Ne contaminemini, ne contaminemini. LEV. XIII, 45. quo allusum forte THREN. IV. 15. Idem apud Persas obtinuisse supra §. 5. testimoniis HERODOTI & CTESIÆ demonstratum est, PAULUS EGINETTA, excellens Medicus, ita ait: Quoniam in contagiosis lepra est, non minus, quam pestis, habitandum leprosis quam longissime ab urbibus, in mediterraneis, frigidis & parum habitatis locis: sic enim & ipsi meliori fruuntur aere, & non aliis communicabunt malum.

§. VII.

Fuit autem lepra, (***) quæ vox a λεπρις, squama deducta, scabiei pertinacissimæ species, cutem afficiens & exasperans.

Quod demonstratur ex ejus natura.

GALENVS. Ἔστι ἡμῶν ἢ ψωρα ἢ ἡ λεπρία μελαγχολικὰ καὶ πικρὰ μὲν τὰ δερμάτως. Sunt autem Psores & lepra passiones solam afficientes cutem. (***) MANTVANVS:

Improbamordaci serpens porriginem lepra.

JVL. POLL. Onom. λεπρία, λειχμηρὲς τῶ χειρῶν, πολλοί, ἐλ-

B 3

κω.

(*) צרע, ABEN ESRA רע צרע, invenit rem malam, ROBERTSON L. H. in V. צרע

(**) MARTIN. in Lex. varias denominationes lepræ & in lingvis Europæis affert, in his leprosum Batavis dici, malæchich, Gallis miséau, quasi miserrimum, lepram Hungaris pocalvar a Bohemico poclo, tartarus, quasi porrigo tartarea, ignis tartareus.

(***) Alius tamen penetrasse videtur, cum suppuratione quadam arrofisse carniem NVM. XII, 12 nec ab intestinis abstinuisse teste RAVIS. TEXT. p. 478. qui corruptis pulmone docet, ut affecti ravelcerent, ægre loquerentur & respirarent.

ελάδεις, λεπιδώται, ὑποπυρροι, ἢ ὑπερπυρροι, ἢ ὑπολευκαί, δ' ὑπέρτατοι. Φθάρσται, δ' κη τὰς οὐχάς. *Lepra, vertigines graves, multæ, ulcerosæ, squameæ, subignæ, subrubræ, subalbescentes, insanabiles. Corruptunt vero etiam ungues.* Præterea S. L. docent, dejecisse capillorum partem, crines albos, capillos vel barbam subfusca fecisse, depressisse cutem. LEV. XIII. Ab albedine Græcis etiam λευκή appellatur, ex quo factum, ut albas columbas (*) insectarentur Persæ, teste HERODOTO §. 5. Hinc nivi comparatur ob albedinem NVM. XII, 10. (**). Quoniam vero multæ vitiliginis & scabiei species, constituendus nobis gradus lepræ. *VOSSIVS de Orig. & Progress. Idololat. L. IV. in hunc ordinat modum sub genere suo species, a leviori ad graviolem ascendens λευχή, ψώρα, λεπρά, ἀλωφ.* *Impetigo, psora, lepra, elephas.* Omnium gravissimus morbus, elephas, elephantiasis, satyriasis, leontiasis; quorum una leonis feritatem adjecit ori, altera incredibili ad Venerem incitamento infamis, capro vel satyro similem fecit ægrotum, tertia elephanti quasi corio induxit, ut sensus experts ad tactum occalleceret & dolorem. *MARTIN, Lex. sub v. lepra. PLINIVS Hist. Nat. L. XVI, 1. CTES. III, 25. PEROTT, Corn. cop. GARMANN. de Miracul. M. L. c. p. 154. ÆMILIVS MACER.*

*Est lepræ species, elephantiasisque vocatur,
Quæ cunctis morbis major sic esse videtur,
Vt major cunctis elephas animalibus existat.*

Inde & dictus morbus Herculeus. *MARTIN, Lex.* Ab omnibus tamen aliis speciebus differt lepra. V. gr. elephantiasis totum corpus occupat, illa si totum corpus occupat, purus declaratur contaminatus a sacerdotibus, LEV. XIII. 14. Por-

(*) Idem forsitan in albis columbis observare, quod de albis gallinis affert FRANZIVS in Hist. Anim. Sacra P. 1. C. XVI. Sæpius illas grandinifecere, ut fues.

(**) Ex albedinis diversitate IV. gradus lepræ Judæi constituere, nempe nivis, lænæ recens nati agni fidelis, ovi. *BIERMANN, Mos. & Christ. 170.*

Porro elephantiasis maculis albis nigrisque asperfit caudem, lepra subalbescentibus & subrubris. RAVIS. TEXT. l. c. Reliqua signa lepræ, quæ singula commemorare, nostrum non est, videat L. B. LEV. XIII. & apud LUND. *Antiq. Hebr.* C. LI. Deinde nulli, quantum nos meminimus, lepra vestium, domorumque cognita fuit genti, ex quo aliisque argumentis colligunt multi, & lepram Judæorum ab reliquorum omnium gentium simili morbo diversam fuisse. Jam vero omnis, typo sublato, exspiravit morbi memoria, quæ talis; quamvis in bellis sacris, a Syris contagio & ad Europæos serpsit, lepræ Judaicæ haud ferme dissimilis. POOL *Synops. Crit. ad LEV. C. XIII.*

§. VIII.

Si primam lepræ originem spectes, reperta in Ægypto incunabula declarabunt, jam olim fuisse scelerum pœnam extraordinariam. Plaga Ægypti expressis verbis omne genus vitiliginis & scabiei a S. Cod. dicitur. DEVTERON. XXVIII, 27. EXOD. XV, 26. DEVTERON. VII, 15, Conveniunt Historici veteres, quamvis ex commemoratione Ægyptiorum culpam in Judæos transferant. Audiamus TACITUM *Hist. L. V. C. III.* *Plurimi autores consentiunt, orta per Ægyptum tabe, quæ corpora scedaret, regem Bosphorim, adito Hammonis oraculo, remedium petentem, purgare regnum, & id genus (Judeos) hominum, ut in visum Diis, alias in terras evehere jussim.* Clarius JUSTINUS *L. XXXVI. C. II.* *Filius (ut putat) Josephi Moses fuit, quem præter paternæ scientiæ hereditatem, etiam formæ pulchritudo commendabat. Sed Ægyptii, quum scabiem & vitiliginem paterentur, responso moniti, cum cum agris, ne pestis ad plures serperet, terminis Ægypti pellunt. Moses igitur ab αλφω, elephantiasis barbaris per opprobrium αλφα dictus. Vid. plur. Doctissimi & Clariss. CASSELLII, Amici mei Æstumatissimi Diss. de Judæorum odio & abstinentia a suilla.*

NICO-

Origine
Ægyptiaca.

NICOLAI tr. de Mose αλφα διδο. BERGER *Diff. de Pompejo Hierosolymitario.* Relinquimus Ægyptiis ipsorum additamenta, quibus suæ ipsorum turpitudini fucura inducunt. Satis luculenter ex hoc apparet, omne genus scabiei & vitiliginis tum confecisse gentem, cum migrarent Judæi, ipsi nullo laborantes morbo. PSALM. CV, 37. *PETER ALLIX de Ver. Rel. Christ. P. I. p. 218.* *NICOLAUS de M. αλφα διδο.* In quo probe observandum, quod adjungit DIODORVS SICVLVS: *In Ægypto lue quondam pestifera exorta, plerique mali causam ad offensam numinis referebant, quod aviti Deorum honores apud eos exolescerent. Quænam illa Deorum offensio? Quæ ira? Equidem mihi pervideo, pœnam esse Dei optimi maximi in superstitionum architectos. Inter omnes enim constat, præcipuos idololatriæ inventores esse Ægyptios, unde malum latius per Græciam totamque manavit Europam.* *LVCIANVS de Dea Syria ab init.* Πρωτοι μεν ων αθηραιων, των ημεις ιδμεν, Αιγυπτιοι Θεων τε εννοιαν λαβεν και ιερα εισαδασι, και τεμενεα και πανηγυρια αποδειξαι, πρωτοι δε και ονοματα ιερα εγνωσαν, και λογας ιερες ελεξαν, μετα δε, ε πολλοισι χρονω, παρ' Αιγυπτιων λογον Ασσυριοι εσ θεες ηπισταν, και ιερα και νηεσ ηγειραν, εν τοισι και αγαλμασι εθεντο και εσωνα εσησαντο. Primi hominum, quos scimus, Ægyptiis dicuntur & Deorum notitiam accepisse & templa & lucos & celebritates edidisse. Primi autem & nomina sacra intellexerunt & sermones sacros docuerunt, deinde non multo tempore post Assyrii ab Ægyptiis doctrinam de Diis acceperunt sacra & templa erexerunt, in quibus simulacra posuerunt & statuas dedicarunt. Tempore Abrahami veræ religioni addicti fuisse videntur Ægyptiis, quod ex GENES. XII, 17. 18. & PLVTARCHO de *Iside & Osiride* concludit *SCHVCKFORD Harm. Vol. I. L. V. p. 210. Idem ex fragmento NIC. DAMASCENI apud EVSEBIVM de Preparat. Evangel. docet, cum doctissimis Ægyptiorum sacerdotibus Abrahamum*
fre-

frequentes habuisse sermones de religione, erroreque ir-
 riticis in viam reductis, magna inter Ægyptios floruisse
 doctrinæ & pietatis laude. (*) Lapsos in pejora, quod ex
 GENES. XLIII, 32. apparet, in viam revocavit Josephus,
 de quo SYNCCELLVS. Πελοπτης εις θεου εγενετο, και τον ιερα
 συνεγραψε βιβλον. Demonstravit enim mira solertia KOCH
 in *Pharo Hist. Antiquiss. Ægypt.* Syphim & Sar Soaphim
 eundem esse Josephum, cujus de sacris cerimoniis & reli-
 gione præceptis morem gesserint Ægyptii. Ex quo faci-
 lius intellectu est, qua excusatione in matrimonium duxerit
 filiam pontificis Heliopolitani, sacerdotumque agros immu-
 nitate donaverit. GEN. XLVII, 22. Idem Josephus latitare
 videtur sub nomine Thot, Hermetis vel Mercurii Trisme-
 gisti, qui a consiliis Serapidis, qui & Apis & Salatis, & Osiris,
 quos populi conservatores, nutritores superstitionis con-
 secravit posteritas, quorum posterior, teste Manethone, templa
 lucosque excidit, Telchinesque veneficos & præstigiatores,
 Typhonis præsidio fretos, patria pepulit. (***) Post Salati-
 m & Josephum, reversis Telchinibus, annis CCL. sensim in pejus
 mutata vera religio, quod ex EXOD. VIII, 26. nec non ex ve-
 neficorum Jannis Jambrisque apud regem autoritate colli-
 gendum. Hinc ob contemptum Dei O. M. inflicta divinitus
 peculiaris lues, non solum plebi sed & Janni Jambrique ex fa-
 milia Telchinum, PETER ALLIX l. c. DEUT. XXVIII, 27.
 C C. VII,

- (*) De singulari Mosis astrorum, arithmetica peritia, divinandi-
 que facultate, e-
 jusque inter gentes fama, testimonia ex BEROSO, EUSEBIO, JOSEPHO
 affert. VOSSIUS de Sectis. Philos. Cap. I. §. 7.
- (**) Hinc nonnulli Syphim vel Soaphim, quem inter reges Ægypt. referunt au-
 tores, autorem superstitionis & idololatriæ ducunt. In quo & ipse Doctiss.
 SCHUKFORD in Harmonia Vol. I. C. 5. ut Celeberrimus ROLLINUS qui
 ornatissime Hist. Vet. descripsit, in Vita Cheopis & Chephrenis, quos de-
 ceptus testimoniis Herodoti & Diodori Siculi, contemtores Divum, religio-
 num eversores appellat, cum Dei immortalis, O. M. ducibus Davide & Sa-
 lomone, cultui se addixerint. Quo factum, ut sacrificia tollerent, clausisque
 templis, omnem superstitionis religionem sustulisse viderentur.

C. VII. 15. EXODI XI. 9. adeo propria huic genti, super-
stitionis parenti, ut vere LUCRETIUS L. VI.

*Est Elephas morbus, qui propter flumina Nili,
Gignitur Ægypto in media, nec præterea unquam. (*)*

Imprimis hac labe contaminati videntur Judæi a Deo
deficientes, cum Ægyptiis matrimonio conjuncti & ex e-
jusmodi connubio nati EXOD. XII. 38. quorum pars se-
cuta divinum ducem, Mosem brevi post in Ægyptum re-
diens, pars auspice Nicotri Judæa regnum Ægypti occu-
pavit, quod leproforum apud Autores imperium Judæi.
KOCH *Phar. H. A. Æg.* Magnum enim jam olim scelus,
jus connubii cum impiis communicare GEN. VI. 2. gra-
vissimoque dignum supplicio. Incognita sane tempestate
nostra, apud plerosque, qui pietatis se colorant laude, au-
rivoros, Chrysofomus, veritas. Huic consentaneum, quod
nonnulli medicorum demonstravere, Ægyptum & Pesti-
lentiæ solam parentem, LVCRET. L. VI.

Hæc ratio quondam morborum, & pestifer æstus

Finibus Cecropiis funestos reddidit agros

Vastavitque vias, exhaustit civibus urbem.

Nam penitus veniens Ægypti ex finibus ortus

Æra permensus multum, camposque natantes

Incubuit tandem populo Pandionis, omnes

Inde catervatim morbo mortique dabantur.

ATHANASII KIRCHERI *Scrutinium Physico medicum*
contagiosæ luis: Testis est Ægyptus, in qua Nilo exundante,
dum

(*) Solemne barbaris, in Dei O. M. cultores a superstitione omni abhorren-
tes, variis calumniis grassari. TACITUS Ann. L. XV. c. 44. „Sed non
„ope humana, non largitionibus principis, aut Deum placamentis decede-
„bat infamia, quin justum incendium crederetur. Ergo abolendo rumori
„Nero subdidit reos & quæstissimis penis affecit, quos per flagitia invisos,
„vulgus Christianos appellabat. „Objecta Christianis probra vid. plur. ZIM-
MERMANN, Diss. de dicto Tertull, Christiani fiunt, non nascuntur. Ubi
in aliis Sect. II. p. 79. affert, objectum Christianis omnium illos publicarum
calamitatum causam esse, divinarumque poenarum. Confer. JOH. XI. 48.
MATTH. XXVI. 25. CAVE crises Christum p. 72.

dum is piscium, crocodilorum, ceterorumque monstrorum, multitudinem secum in campos limosos devehit. Hæc enim deficiente exundatione putrefacta, eam regioni pestis frequentiam conciliant. L. I. C. III. §. 3. & Cap. XI. §. 6. Incipit ut plurimum pestis in Ægypto sub principium Septembris, Nilo jam intra alveum condito, & durat usque ad Junium, sole cancrum subeunte. Sic varia contagionum genera & imprimis lepra impietatis illustre monumentum. Idem minatur Judæis sanctissimas olim leges violaturis Deus O. M. DEUT. XXVIII, 59. 60. 61.

§. IX.

Judæi lepram vel hereditario malo vel contagione, vel singulari quodam supplicio Dei adhærere contaminatis arbitrati sunt, imprimis vero conceptis a menstruosa, ut triste esset monumentum invalidæ impotentisque libidinis, ad quam projectissima, teste TACITO *Hist. L. V. 5.* gens Judæa. Adeo, ut breviante mortem Christi poenam adultærii tollerent ob vulgatam nimis hanc pravitatem, LIGHT-FOOT H. H. & T. ad JOH. XVIII, 31. & C. VIII, 6. V. de conceptis a menstruosa PETER ALLIX *loc. cit. P. I. p. 345.* Ideoque Davides pudore suffusus, attritus, poenitentia hysopos se lustrari cupit, purgarique libidinis scelere, qui ritus in leprosoforum lustrationibus obtinuit, PSALM LI. 9. Coll. cum LEV. XIV, 5, 8. Sunt & nonnulli, qui in expiatione leprosi duos passeris (*) oblatos arbitrentur, ut nota hujus avis salacitas similem turpitudinem lustrandis in memoriam revocaret, quod, ut arbitror, merito refutat VOSS. *de Orig. & Progr. Idololatr.* De pœna extraordinaria, jam supra notavimus exempla Mirjamæ, Uziæ, Gehasique, ob

Causis a
pud Ju-
daeos.

C 2

cri-

(*) Alii ob sacrificium lustrale, passeribus factum, respiciunt ad garrulitatis & calumniæ vitium. Sed cum incertum sit de passeribus, non inherebimus huic similitudini, satis procul dubio fuit, aves mactari per legem ceremoniale puras MAIMONIDES. HUGO GROTIUS poenam superbiæ ducit. BIERMANN Moses & Christus,

crimen arrogantiae, ut cum Theologis loquar spiritualis, *ἰεροδρασκείας* & Simoniae afflictorum. Addit THEODORUS, lepram peculiari Dei providentia Judæis immisissam. POOL. *Synops. Crit.* ad LEV. XIII. MAIMONIDES de lepra C. 9. §. 1. Gravioremque levioeremque fuisse pro pravitatis diversitate, LUNDIVS Cap. LI. Ciborum hoc loco rationem habere vix possum, consentientibus Viris Doctissimis, suillam aliaque, quæ generare possent ejusmodi morbos vitiliginosos, cautione divina prohibita. V. CASSELLII *Diss. de Judæorum abst. a Suilla.*

§. X.

Lepram
fuisse mor-
bum Sym-
bolicum,
Causa I.
Ex typ. fig-
nif. totius
legis Cere-
mon.

Considerandum vero nobis majori cum cura, quibus inducti rationibus, lepram vocare morbum Symbolicum sustineamus. Prima ex principio quodam theologico vel loco communi petita. Universæ lex ceremonialis similitudinem quandam retulit ad tempora futura, corpus quasi deumbrans. Ideo sanctuarium Dei O. M. quod vulgo tabernaculum dicitur, constitutum opera Bezaleel, cujus nomen ex lingua Hebr. sic interpretatur PHILO. *Leg. Alleg. L. II. Ἐρμηνεύεται δὲ Βεζαλεὴλ, ὁ Θεὸς ἐν σκηνῇ.* COL. II. 17. Nec sine certa ratione nomen ministro ejus inditum, Ahaliab, quasi, tentorium patris. Jam vero leges, lepram spectantes, magnam constituunt partem ceremonialium Judaicarum. Dividi vero possunt in classes quasdam:

I. De Cognitione.

1. Cognitor, Pontifex, Sacerdos. Nemo præterea alius, ne doctissimus quidem Nomodidascalus.
2. Objectum cognitionis,

a) Hominis.

Cutis.

Caput capillatum.

Barba.

β Vestium. Solis Judæis vel propria vel nota.

γ Do-

- 4) Rasio omnium per totum corpus crinium.
 - 5) Dissectio & sepultura unguium.
 - 6) Lorio.
 - 7) Rasio secunda post sepiduum.
 - 8) Lotione secunda absolvitur Lustratio.
- c) Vestis lotio.
- d) Domus, eadem ferme quæ hominis.
- IV. Expiatio.
- a) Expiatoria,
- 1) Duo agni, alter pro culpa, alter ad holocaustum, vel Columbæ vel Turtures.
 - 2) Ovis annicula ad sacrificium expiatorium.
 - 3) Festum olei similæ mixti.
 - 4) Log olei ad unctionem.
- b) Ritus expiationis præter immolationem. Leprosus.
- 1) Adducitur ad aulam leproforum.
 - 2) Lavatur.
 - 3) A præfecto templi adducitur ad portam Nicanoris.
 - 4) Sanguis expiatorius immittitur stillatim,
 - a) Auriculæ.
 - β) Pollici dextræ manus.
 - γ) Pollici dextri pedis aulæ interiori insertis.
 - 5) Oleum lustrale immittitur iisdem membris & capiti.
- c) Absolutio.
- d) Sacrificium Eucharisticum cum Convivio.

Ex quo merito colligendum consideranti multitudinem legum rituumque de lepra constitutorum LEV. XIII. & XIV. & quæ ex MOSE MAIMONIDE de lepra & TALMUDE attulit LVNDIVS C. LI. Magnam sane & arduam fuisse partem disciplinæ & doctrinæ sacerdotalis, non sine certo quodam consilio a Deo O. M. traditæ, sed potius ut cum

reli-

reliquis hujus gentis cerimoniis symbola essent rerum al-
tioris indaginis. Fuit autem adeo subtilis scientia cogni-
tio lepræ, ut ne doctissimi quidem legisperiti ausi sint un-
quam, de ea judicium ferre. HOTTINGER *de jure He-
bræorum* n. 169. 172. 177.

§. XI.

Secundum argumentum, quo demonstratur Lepram esse morbum, symbolicum ex eo deduci potest, quod per §. 10. Deus O. M. lepræ cognitionem solis subjecit sacerdotibus. Morbus ipse *divinatus*, ex mente Judæorum insanibilis, nunquam nisi Dei O. M. beneficio curatus LANGE *Myst. Christ. & Christianismi*, p. 456. II. REG. V, 7. Multa quidem lepræ affert remedia PLINIVS *in Hist. Natur.* diversis locis, aliique veterum, CTESIAS *in Persicis* mentionem facit fontis apud Indos vitiligini medentis: Reges Ægyptii elephantiasi laborantes eo desperationis processere, ut humano sanguine balneis uterentur. BEVEROVICIVS *in Hist. Medicinæ*. Sed plerique in eo consentiunt, adeo gravem fuisse luem, cui nulla afferri medicina potuerit. THYSIVS apud SPENCER VM *de Leg. Hebr. Rit. L. I. C. 7.* Nullus æque morbus Orientem fatigat, quam lepra & insanibilis contagio. Quod saltem de lepra Judæorum, quæ ab omni alio aliarum gentium simili morbo diversa, lubens concedo. (*) Non vero sacerdotibus tradita ut morbus, cui medicinam afferrent, sed ut turpitudine, & sceditas ex lege ceremoniali profanans, & ab societate religioforum arcens contaminatum. Qua de re nec pestis, nec morbus comitalis, nec ulla alia lues, ad sacerdotis cognitionem pertinere, sed ea tantum mala, quæ præter incommodum sceditatem quandam præ se ferebant. Non
igi-

Causa. 2.
Lepra soli
Sacerdot.
Judicio
subjecta.

(*) Inde Judæos proprio nomine Leprosos appellatos reperio. CRANTZIUS in Vandal. I. VIII. Quo etiam tempore Philippus, Rex Franciæ cum comperit haberet, leproso inficiendis per provinciam fontibus operam impendisse per omne regnum, jussit omnes capi, ac flammis ultricibus consumi,

igitur in eo spectandum naturale quid, sed causæ gravioris momenti abstrusæ & absconditæ.

§. XII.

Causa. 3.
Leprosus
Sacris omnibus
exclusus,

Tertio loco considerandum, leprosum non solum ab societate hominum ob impuritatem exclusum, sed & sacris omnibus, sacrificiis & diebus festis prohibitum, cui ne fas quidem, cum immundis ex alia turpitudine versari per §. 6. & 10. Ad synagogam accessus quidem patuit, quæ non divinæ institutionis; ita tamen, ut intra cancellos cohiberetur, primus intraret, postremus exiret. *LIGHTFOOT Horæ, Hebr. & Talm. ad LVC. XVII;* Sed non in urbes oppidaque muris clausa, quæ sanctitatem castrorum Israelis retulerent, multo minus Hierosolyma sanctuariumque Dei. Si igitur Christo decem occurrunt leprosi in vico, locus fuit ejusmodi, cui non esset sanctitas castrorum Israelis. *LIGTF. l. c.* In quo mirabile mihi visum, adeo sibi quasi vindicasse Judæos lepræ calamitatem, ut exteros vel profelytos domicilii vel portæ ad VII. præcepta Noachi adstrictos, lepræ aspersos maculis, non immundos judicaverint, satis clare & luculenter declarantes, naturæ lepræ nihil inesse vel gravius vel periculosius, vel scædus, quam reliquis morbis ejusdem generis contagiosis, sed morbum hunc omnem ad religionem spectare. *SELDENVS de synedriis Libr. II, c. 14.*

§. XIII.

Causa 4.
Leprosus
expiationis
indigens.

Quarta ratio majorem rei affundet lucem, per §. enim 10. patet leprosum non solum lustrationis, ut rediret in societatem & consortium Judæorum, & expiationis indigentem fuisse. Offerebat enim non solum sacrificia lustralia, sed & placatoria pro culpa, expiatoria pro peccato, quod non eâ mente factum, ut naturalis tantum turpitudinis, sed quam maxime animi corruptelæ pravitatisque commoneretur pollutus, quænam enim expiatio, ubi nullum piaculum? Omnino plura erant immunditiæ ceremonialis genera, quæ in

in majora & minora dispertiuntur Judæi; sed omnium lepra gravissima, (*) cujus non solum lustratio sed & expiatio omnium reliquarum operosior. Conferatur lustratio puerperii, gonorrhœæ malignæ, hæmorrhœæ diuturnæ, LEV. XII. & XV. cum leprosi expiatione, XIV. ubi facile per spectu, quam abominabilis fuerit lues, non per se quidem, sed ratione objecti typici, adeo, ut ne certa quidem & manifesta scelera, pari ceremonia & accuratione expianda fuisse videantur. LEV. IV. & V. Coll. cum XIV. Huc etiam pertinet gravis admonitio Dei O. M. ut Judæi diligentius sibi caverent a lepræ plaga. DEVT. XXIV, 8.

§. XIV.

In S. Litteris Vet. Test. haud obscura quibusdam locis infertur comparatio lepræ cum peccato, cujus illa est figura & adumbratio. Inquinati per §. 5. clamabant; Immundus sum, immundus sum, נָדָו, נָדָו, quæ vox sapius de fœditate morum & contaminatione animi usurpatur. GENES. XXXIV, 13. LEVIT. XVIII, 27. II. CHRON. XXIII, 29. LEIGH. *Crit. Sacr.* in V. נָדָו. Ideo JESAIAS LXIV, 6. Nos omnes comparati sumus immundis & omnis nostra justitia vesti impuræ JESAIAS I, 4. 5. 6. Væ populo peccatori torum caput in morbum abiit, & totum cor est languidum, a vola pedis usque ad caput non est in eo integritas, sed vulnus, cicatrix & plaga recens &c. JES. V, 7. Expectat judicium & ecce scabies. CAMPEJ. VITR. ad h. l. Davides PSALM. XXXVIII. peccata sua comparat morbo v. 6. Computruerunt, contabuerunt vulnera mea & v. 12. Amici & proximi mei recedunt, abhorrentes a plaga mea, ut, a leproso, ne contaminarentur, recedere Judæi. Davides igitur adulterii reus lustrari se cupit

Causa 5.
S. S. peccatorem comparat leproso.

D

(*) Hinc ex commento Egyptiorum Persarumque leprosi tanquam totam patriam religione quadam obligantes, pellendi, exagitandi, mergendi. p. §. 5. Judæi referunt, vaticinia & spiritum prophetiæ siluisse, dum leprosus Rex Uria in vivis fuerit. CORNEL. a LAPIDE, ad JES. VI.

pit aqua, PSALM LI, 3. & hyffopo v. 5. quæ solemnis illa lustratio in leprosis. Quamvis enim & de aliis cauffis immundi hyffopo lustrarentur, quod commune aspergillum EXODI XII, 22. XXIV, 8. NVM. XIX, 6. HEBR. IX, 19. ramen vero simlius, Davidem adulterii crimine pollutum, non leviora, sed graviora immunditiæ genera ob oculos sibi posuiffe, quarum lepra graviffima, in cujus lustratione aspergillum ex hyffopo factum. Contaminacionem illam per scelera fpectat feliciffimus Redemptor, Jesus Christus, MARCI VII, 21. Adulteria, fornicationes, homicidia polluunt & profanant hominem. CRAVSERI *Phosph. Græc. Voc. N. T.* in V. κωνω. HESYCHIVS: κωνω, βδηλυκτον, εικαβαρτον. Sic omne genus morborum, peccatorum ut pœna, sic imago est, tanquam animi labis. CRAVSERVS in V. κωνωεν STOCK, in V. νοσος. MATTH. VIII, v. 17. Coll. JES. LIII, 4. 5. Ubi alluditur ad similitudinem, morbos quæ inter & peccata intercedit. Pari modo omnes veterum Philosophi communi nomine, animorum perturbationes, pravas cupiditates, scelera, morbos appellaverunt. CICERO in *Tuscul. Quæst.* Morbis corporis comparatur morborum animi similitudo. *Prævararum opinionum conturbatio & ipsarum inter se repugnantia sanitate animunm spoliât, morbisque perturbat* HORATIUS II. Sat. III. 121. De Avaritia:

Maxima pars hominum morbo jactamur eodem.

v. 79. *Quisquis Luxuria tristive superstitione,
Aut alio mentis morbo calet.*

Ideo Christus, qui in se transtulit scelerum culpam ab universo mortalium genere; perpetratorum, feliciffimus Redemptor, in se recepit dolores, morbos, plagas JES. LIII, 4. Quæ verba *Vulgata Versio* sic interpretata est: Nos vero eum putavimus quasi leprosum. CORNEL. a LAP. ad h. I. MARTIN. de ROA *Singul. L. I. C. XI.* Verbum *υπερ* de re-

ge Usia similiter V. II. REG. XV, 5. LAMPE, *fecus Gratia Part. III. C. 16, p. 714. 715.*

§. XV.

Præter viros doctissimos, qui ex proposito de typis scripsere, inter omnes diviniore litteris imbutos constat, lepram esse peccatorum symbolum. *PRVDENTIVS de Coronis, in Martyrio S. Laurentii p. 285.*

Eruditorum iudicia de comparatione peccat. cum leproso.

*Peccante nil est tetrius,
Nil tam leprosum aut putidum.
Cruda est cicatrix criminum,
Oletque ut antrum Tartari.*

S. BERNARDVS apud LOPEZ in *Epit. Sanct. Patr. L. III. c. 8.* Purgamur a Lepra, qua divites esse volumus in hoc seculo. Porro in lepra alia intellige omnem seculi huius pomposam vanitatem. A lepra corporis mundamur in ipso Jordane, si bene cogitantes dominicam passionem, erubescimus sequi voluptatem corporis. Alia lepra est oris, si murmuramus, & verbum impatientie, velut lepræ sanies effluit, vel in prosperis, verbum jactantie. In corde duplex est lepra, nempe propria voluntas & proprium consilium, eo perniciosior, quo magis interior. TERTVLL. adv. Marcionem L. IV. Figurata vis legis est, que in exemplo leprosi non contingendi, imo ab omni commercio submovendi, communicationem prohibet hominis, delictis commaculati. Judæorum Doctores: Nemo intelligit vim legis de lepra nisi qui cognoscit vim impuritatis, qua serpens ille nos conspurcavit. LAMP, Gnadenbund. P. III. c. 25.

§. XVI.

Mira autem quædam convenientia intercedit inter peccatum & lepram, quam ulterius jam declarabimus. Primo loco quam significantissimum lepra symbolum inbita animo & innatæ pravitatis, quam Theologi peccatum originale dicunt. Recordetur B. L. quæ de leprosis a men-

Convenientia leprosi cum peccatore. i. rat. peccat. orig.

fructuosa conceptis, & de nefanda connubiorum communi-
 catione adduximus §. 9. & 8. Ex quibus apparet, Judæis
 lepram malum hereditarium visum, ut a parentibus in li-
 beros & nepotes transmissa mali labes. Respicit hanc ra-
 tionem Davides PSALM. LI. se convictum adulterii le-
 proso comparans per §. 14. addito v. 7. Equidem in vitio
 genitus sum, & in peccato me concepit mea mater. Sic
 Ægyptiis idololatriæ autoribus adhæsit hereditaria labes,
 & inde Judæis, eorum corruptis pravitate. Malum illud
 hereditate acceptum magis excitatur, & ut fomes sub cine-
 ribus absconditus inflammatur pessimorum exemplorum,
 scelerumque contagione, & corruptorum pervasione &
 irritamentis. Ideo consuetudo cum leproso, periculosa.
 I. COR. XV, 33. *Φθέρων ἡθὴ χρηστῶ ὁμιλίας κακῶν.* II. TIM.
 II, 17. Profanas verborum futilitates vitato, nam ad mul-
 tam serpent impietatem eorumque sermo gangrænæ ritu
 corroder. I. COR. V, 6. Exclusi igitur ex hominum so-
 cietate leprosi labiis incedebant velatis. Magna sane vis
 in peccandi consuetudine. Labes enim malumque serpit &
 inveterascit. Quod indicatur similitudine quadam per ve-
 tustatem lepræ. LEV. XIII. 11. Interdum labes illa a Deo
 O. M. immissa ob nefanda scelera, quæ adumbravit grave
 illud obdurationis supplicium & vix exiguam spem salutis
 perditio homini & desperato relictam. ROM. I, 24. S. HIE-
 RONYMVS. *Peccata insanabilia Deo judici relinquuntur.*
Lepra est insanabilis, contaminatusque castris ejiciendus, &
hoc est peccatum in spiritum sanctum. MATTH. XII, 31.
 BIERMANN Mos, & Christus p. 173.

§. XVII.

Lepra non, ut reliqua scabiei genera, cutem exasperat
 squamulis, sed altius penetrat, imo ipsa afficit viscera per §.
 7. sic mali labes non in externis quibusdam motibus &
 actionibus sedem suam habet, sed ad intimos animi recessus

2. conta-
gionis.

3. ob vim
consuetudi-
nis.

4. Suppli-
cium ob-
durationis.

Peccatum
altas agit
radices.

sus & latebras se insinuat altisque omnino radices agit, adeo,
 ut non temere evelli atque erui queat. IES. I. 4. 5. Impri-
 mis perpendendum nobis, leprosum mortuo comparari peccator
mortuus.
 per §. 6. partemque carnis, ista labe affectam cadaveribus
 putrefactis haud absimilem fuisse NUM. XII, 12. Sic pec-
 catum non morbus solum gravissimus, sed mors quasi ani-
 mi immortalis LUC. XV, 24. EPH. II, 1. COL. II, 13. Et
 cum spiritualis vita, ut vocatur a Theologis, sit perpetua
 successio cogitationum a Sp. S. menti impressarum, af-
 fectionumque & actionum ex iis sponte fluentium: Sic
 mors animi est perpetua privatio sanctarum cogitatio-
 num a Deo O. M. per Sp. S. effectarum. His sublatis nec
 fieri potest, ut affectiones actionesque sanctæ Deoque pro-
 batæ emergant in æterno isto veterno. Deficiunt igitur
 omnes ad pietatem sanctitatemque vires, quod vi vocis defect. Sp.
virium. צרע
 per §. 6. indicatur. Detestabilis leprosus omni Judæo tanquam
 cadaver vivum, urbe, oppido, imprimis Hierapoli tem-
 ploque exturbandus, ab omni hominum consortio arcen-
 dus, profanus, sacris & cerimoniis omnibus prohibitus. Sic peccator
commun.
sanct. ex-
clud.
 peccator ex piorum arctiori consortio excludendus 1. COR.
 V. 13. 2. COR. VI, 14-18. VII. 1. Indignus sacris regni Dei
 O. M. mysteriis MATTH. VII, 6. Ne objicite sui mar-
 garitas. Sus enim symbolum quavis labe contaminati,
 lutulenti hominis BIERMANN M. & Chr. p. 587. ACT.
 XIII, 46. Haud capax communionis cum Deo JES.
 LIX, 2. Deo, angelis, felicissimis piorum manibus abo-
 minabilis, detestandus, æterno felicitium arcendus abomi-
 nabilis. abomina-
bilis.
 cilio APOC. XXI. 8. 27. Luc. XVI, 15. TIT. I, 10. PSALM
 V, 7. CRAVSERI *Phosph. in v. βηλυγμα.* Incedebat
 leprosus scissa veste, aperto capite, velatis labiis. Primum lugens.
 edicit luctum perpetuum peccatori, tanquam mortuo.
 Ufu enim receptum apud Judæos, in luctu scindere ves-
 tes, item audita blasphemia. *CHOCKIER DE SVRLET*

Fax Hist. p. 237. Et ad barbaros transit hæc consuetudo.
VIRGIL. Æn. L. XII. 609.

It scissa veste Latinus,

Conjugis attonitus fatis, urbisque ruina.

Plura de hoc argumento, cui longius inhærere, nostrum non est, affert *KIRCHMANN de funeribus R. L. II. c. 17. p. 157.* Integumentum capitis & pileus symbolum libertatis. Inde ad pileum vocare, vindicare in libertatem. *PERSIVS satyr. V.*

Hæc mera libertas, hoc nobis pilea donant.

Servorum igitur manumissorum raso capiti pileus impostus. *TAVBMANN ad Plaut. Amphitr. I. v. p. 43. GUTHER, de Jur. Man. p. 139.* Significatum igitur hac lege, peccatori demtam domini gloriam, servum esse libidinum, scelerum mancipium *Joh. VIII. 32. - 36.* Capita velare ritus orantium apud Judæos, quasi coram Deo pudefactorum, *LIGHT-FOOT ad 1. Cor. XI. 4.* Leproso caput revelatur, non, ut si-

gnum esset lætitiæ & fiduciæ, sed, ut magis appareret turpitudine & sæditas, quæ sæpius ipsum polluebat caput. Sic peccator nudus & revelatus exponitur Deo. *APOCAL. III. 17. 18.* Labia velata peccatori, ne inficiat pestilenti odore, sermonibus spurcissimis alios *p. §. 15.* Cujus preces fœtor Deo *O. M. PROV. XV. 8. JOH. IX. 31. JES. LXVI. 3.* ipse indignus præconio laudis Dei *O. M. JES. XXIX. 13. 14.* Simul ut ineptæ garrulitatis admoneretur. *QVINTILIANVS Declam. XIX.* Nullam difficiliorem, quam silentii credo virtutem. Adeo promptissimo sermone facile delinquimus. *JAC. III. 1 - 10.* Imprimis vero sigillum quasi imponitur peccatoris ori, ne suscipiat, alios, ipse perditus & desperatus & proffigatus, docere. *PSALM. L. 16. 17.* Conveniunt exempla Mirjamæ, vindicantis sibi jus prophetiæ, & Uziæ regis, suffitum offerentis. Nemo igitur loquatur, nisi vocatus & sanctificatus. *JESAIA VI. 5. 6. 7.* Leprosorum vero inauspicatum sodaliticium misera est ima-

nudus. peccator nudus & revelatus exponitur Deo. *APOCAL. III. 17. 18.* Labia velata peccatori, ne inficiat pestilenti odore, sermonibus spurcissimis alios *p. §. 15.* Cujus preces fœtor Deo *O. M. PROV. XV. 8. JOH. IX. 31. JES. LXVI. 3.* ipse indignus præconio laudis Dei *O. M. JES. XXIX. 13. 14.* Simul ut ineptæ garrulitatis admoneretur. *QVINTILIANVS Declam. XIX.* Nullam difficiliorem, quam silentii credo virtutem. Adeo promptissimo sermone facile delinquimus. *JAC. III. 1 - 10.* Imprimis vero sigillum quasi imponitur peccatoris ori, ne suscipiat, alios, ipse perditus & desperatus & proffigatus, docere. *PSALM. L. 16. 17.* Conveniunt exempla Mirjamæ, vindicantis sibi jus prophetiæ, & Uziæ regis, suffitum offerentis. Nemo igitur loquatur, nisi vocatus & sanctificatus. *JESAIA VI. 5. 6. 7.* Leprosorum vero inauspicatum sodaliticium misera est ima-

nugator. *QVINTILIANVS Declam. XIX.* Nullam difficiliorem, quam silentii credo virtutem. Adeo promptissimo sermone facile delinquimus. *JAC. III. 1 - 10.* Imprimis vero sigillum quasi imponitur peccatoris ori, ne suscipiat, alios, ipse perditus & desperatus & proffigatus, docere. *PSALM. L. 16. 17.* Conveniunt exempla Mirjamæ, vindicantis sibi jus prophetiæ, & Uziæ regis, suffitum offerentis. Nemo igitur loquatur, nisi vocatus & sanctificatus. *JESAIA VI. 5. 6. 7.* Leprosorum vero inauspicatum sodaliticium misera est ima-

indignus S. munere. *JESAIA VI. 5. 6. 7.* Leprosorum vero inauspicatum sodaliticium misera est ima-

peccatorum sodaliticium. *JESAIA VI. 5. 6. 7.* Leprosorum vero inauspicatum sodaliticium misera est ima-

go amicitiae, qua impii inter se copulantur, a sanctissimi & immortalis Dei conspectu remoti JACOB. IV, 4. coll. ROM. VIII, 6 7.

§. XVIII.

Gravis illa & detestabilis labes, tanta hominem foeditate polluens, ut a sacris & consortio hominum removendus fuerit, interdum vel unica definiebatur papula lentis magnitudine. Difficile homini, vel unicum scelus adeo atrox & tetrum, ut a beatissimi & immortalis Dei conspectu & a societate manium felicissimorum aeternum relegandus videatur, sibi persuadere satis. Quod tamen luculentum patet ex JACOBI II, 10. Ne minimum quidem peccatum parvi faciendum. Majoris enim corruptelae fomitem alit. Idem in scabiosa illa scabritie notatur, quae magis in dies magisque se diffundit exiguaque illam tollit spes recuperandae sanitatis. LEVIT. XIII, 8. 22. JAC. I, 15. Singulare quoddam genus leprae est ex ambustionis vestigiis LEV. XIII, 24. comparandum scelerum conscientiae, cui cauterio nota infamiae inusta. 1. TIM. IV, 2. Morbus infanabilis, cui nemo, nisi Deus O. M. medicinam afferre potest, optime adumbrat peccati naturam & indolem, & ejus remedia a solo expectanda Deo. JEREM. XXX, 13. SAP. XVI. 12. Adeo foedus, adeo pollutus, adeo contaminatus peccator, ut non solum operosioris lustrationis, sed ante omnia expiationis indigus sit, aspergendus sanguine lustrali & expiatorio felicissimi Redemptoris Jesu Christi HEBR. IX. 14. 1. JOH. I, 7. Imprimis multae illae caerimoniae lustrationis & expiationis indicare videntur conversionis & sanctificationis ambitum.

§. XIX.

Lepra vestium, miraculi quid habuit teste ABARBANEL apud BIERMANN l. c. ad LEVIT. XIV, 47. Vestes monumentum corruptelae, signum pravitatis nostrae. Voces

ces hebraea *מערל* a *מערל*, praevaticatus est, *בגד* a *בגד* rebellis fuit, LEIGH *Crit. Sacr.* umbram quandam conservare videntur prima illius rebellionis & seditionis contra Deum O. M. Visum igitur Deo, & vestibus, tanquam nostrae infamiae symbolis, addere extraordinariam quandam feditatis & turpitudinis notam, ut magis elucesceret, quam foeda & abominabilis sit nostra justitia JES. LXIV, 6. Vestes enim symbolum justitiae JES. LXI, 10. Pari modo nivea albedo leprae, de qua §. 7. damnare videtur propriam, ut a Theologis dicitur, justitiam. Candor enim niveus symbolum justitiae. JES. I, 18. APOC. VII, 9. 14. Imaginaria felicitas peccatoris similis mihi videtur leprae efflorescenti LEV. XIII, 12. *פרי* LXX. *ἀνθραξ ἐξανθήσει* p. 57. *λεπροὶ ἐξανθήσου* SVIDAS in hac V.

λεπροὶ δὲ ἐπληθεύου ἐν τῷ προσώπῳ αὐτῶν.

Lepra efflorescebat in facie ejus.

Quae vox de prospero hominis statu saepius usurpatur PSALM. CXXXII, 18. Sic impii florent, sed in perniciem lætitia & felicitas vertitur. Eadem ratio leprae domorum, quae monumenta nostrae corruptelae, signa infirmitatis. Orbe enim terrarum ob peccata mortalium in pejus mutato adversus injurias tempestatum ejusmodi propugnacula quærere, necessitas iva sit. Additamenti loco observabimus duo ex traditione Judæorum momenta; Primum leprae luem non humilem infecisse casam & tenebrosam, secundo loco, lepram domus plerumque praecessisse vestium, vestium praecessisse corporis humani contagionem; quorum prius indicare potest periculum illud, quod ex opum affluentia timendum sanctitatis studiose, posterius gradus pœnarum divinarum, quibus commonefacit & deterret peccatorem LVND. C. LI.

§. XX.

Jam vero ut penitus arcanam hanc doctrinam perspiciamus, operae primum videtur, peccatorem in statu conversionis sub imagine leprosi considerare. Ubi prima subnascitur opinio & suspicio mali, cognitioni Dei optimi maximi se sistat peccator necesse est. PSALM. XXVI, 2. CXXIX, 20. 21. Ut leprosus sacerdoti, cujus ordinis nec contemnenda salutaria consilia, nec interiori animus explorationi subtrahendus est. Aequo animo audiat judicium de impuritate, per septiduum divinae patientiae & longanimitatis, moerori & pœnitentiae ipsius destinatum, solus secum habitet, exclusus ab omni societate, inclusus, tanquam carceri obnoxiam.

noxam. Brevi redibit in communionem sanctorum, si lepra, vel evanescit, vel totum corpus occupat, nempe, si magnitudo peccatorum adeo ingens & incredibilis videtur, ut se totum foedum, pollutum, contaminatum, abominabilem, detestandum, profanum, aeternis cruciatibus obnoxium judicer. Merito mirum nobis, lepram totum corpus occupantem, signum sanitatis & puritatis existisse. Quod non satis admirari potest PHILLO JVDÆVS *de immortalit. Dei, adficiens*: Ταχρα αν πινος τα εγαντιον, οπερ ευλογον ην υπολαβειν, εισασαυτος, την μεν εσελμενην και περι βραχυ τι τε σωματος λεπραν, ηττον ακαθαρτον, την δε κερχυμενην, ως απαν περιλαβειν, μαλλον. Quilibet, opinor, probabiliter conjectans diceret contrarium, lepram, quæ ultra parvam corporis partem non diffunditur, minus impuram, per totum vero diffusam impuriorem videri. Sed si gravioris iræ divina suspicio, pudefactus coram Deo peccator, DEVT. XII, 14. more lugentium, scissa veste, revelato & nudato capite incedet, ita prostratus & afflictus, ut præ pudore digitum ori admoveat; procul stabit more publicani LVC. XVIII, 13. exclamans: immundus sum, immundus sum. JOH. IX, 41. PROV. XXVIII, 13. PS. XXXII, 3-5, a Deo optimo, maximo opem efflagitans, & a felicissimo Redemptore, Jesu Christo, angelo medico, ut leprosus MATTH. VIII, 2. & decem leprosi LVC. XVII, 13. implorantes misericordiam Jesu, non dijudicans remedium levitatem, quorum interdum vis a solo dei nutu proficiscitur, ut Naëman II. REG. V, u. lustrationis haud immemor, expiationis adeo certus, ut litatum sciat, gratus in Deum, ut Samarita (*) LVC. XVI. lætus & hilaris sacris admotus epulis ex sacrificio eucharistico; sancto silentio volvens animo magnitudinem beneficii a Deo accepti, ne pia quadam garrulitate effundat temere collectam gratiam, MATTH. VIII, 4. cavens sibi a plaga lepræ DEVT. XXIV, 8. fugiens consortia contaminatorum, abhorrens a foedissima libidinum impotentia; speciosa sub nomine pietatis arrogantia, indignatione contra Dei, O. M. consilia saluberrima, arbitario Dei cultu, futilium verborum nugis & ineptiis, nunquam non in memoriam revocans, puros de integro in eundem morbum incidere posse.

*) Novem Judæi lepra liberati, sed non redeuntes ad Christum Symbolum sunt hominum, qui post justificationem non satis grati in Deum reperiuntur. Quod vitium late serpit & in multis est, quorum memoria nimis facile excidit incredibile illud beneficium expiationis. Quo facto eo impietatis sensum procedunt, ut desperatis comparandi sint. HEBR. X, 26-29. II. PET. II, 20-22.

Postremo loco notandum nobis, plerosque purificatos, lustratos & expiatis, non sanatos simul, sed tantum scabiem ita mutatam, LEV. XIII. 6. ut lepra esse desierit, quo facto rediere in consortium hominum & in sacrorum communionem. Quæ res optime nobis declarat, statum hominis peccatoris post justificationem, cui adhæret mali labe, ROM. VII. sed omni damnandi sublata vi, ROM. VIII. 1. ita tamen, ut non latius se diffundat illa mali labe, gangranæ more. Quod, si observatur, lex clamat: Certe lepra est. immundus esto. LEV. XIII. 22.

§. XXI.

Jam ad sacerdotum munia procedimus, ut intelligamus, qua ratione ipsos tractare deceat peccati labe pollutos. Subtilis fuit scientia, cognitio lepræ ex mente Judæorum; nec minor difficultas in cognoscendo vero statu & conditione peccatoris. Tot & tam abstrusa in pectore humano latebræ sunt & recessus. Elaborandum igitur sacerdoti, ut penitus perspiciat animos hominum, ut de unuscujusque conditione & imprimis de gradibus pravitatis verum possit facere judicium. Quæ de re iterum iterumque cognitioni & explorationi opera infumenda. Obviam eat peccatori vel ante castra Israël, sicut gratia Dei. O. M. desperatis & fugientibus occurrit. Ne se subtrahat perditissimis, præstans omnia potius, quæ lustrationi inservire possunt. Sacerdotibus Judæorum sua manu radendi erant polluti, nec ipsi tam fædo ministerio infecti, ut significaretur, ne se subducerent profligatissimis. Imprimis expiationi sacerdotes Ver. Test. operam suam dicabant. Sic Doctores N. Fœderis peccatores sanguine expiatorio Jesu, felicissimi Redemptoris aspergere decet, & ubi litatum est, diligentius commone, ut grati in Deum & incredibilis beneficii expiationis memores sint. Si locus conjecturæ esset, equidem contenderem, sanatis & expiatis formulâ quadam solenni acclamatum: Abi in pace, fides tua sanavit te, ne pecces in posterum, ne graviora te opprimant mala. II. REG. V, 19. Coll. Coll. LVC. VII, 50. XVII, 19. JOH. V, 14.

§. XXII.

In S. litteris nulla lepræ curatio consignata est, nisi per miraculum facta, ut cognosceremus vim Dei miraculosam in delendis mortalium peccatis. EPHES. I, 19. Percensentibus omnia exempla, quorum in S. litteris mentio injicitur, tres tantum existisse apparebit viros, divinitus præditos facultate medendi lepræ; Mosen cujus preces le-

pra

pra liberavere Mirjamam DEVT. XII, qui mediator Vet. Test. typus fuit felicissimi nostri Redemptoris, Jesu Christi: Elisam, qui Naëman, Syrum ratione, sanavit & miraculorum multitudine & donis extraordinariis Sp. S. II. REG. II, 9. compar. PS. XLV, 8. Christo typica similitudine comparandus est, cujus etiam tempore multi inter Judæos leprosi versabantur. II. REG. VIII, 3. LVC. IV, 27. & Jesum Christum, qui inter alia miracula & multos sanavit leprosos, inter quos expressis verbis referuntur leprosus MATTH. VIII, & decem leprosi LVC. XVII. Sed non solos fuisse, ex eo apparet, quod inter signa Messiae refertur sanatio leproforum, LVC. VII, 22. & Apostolis eadem commendatur. MATTH. X, 8. Sic factum est divina providentia, ut quam plurimi leprosi tempore Christi essent, magna multitudo morbo levaretur; quo significatum, Christum esse magnum illum medicum, qui vulneribus nostris mederetur. LVC. V. 31. EXOD. XV, 26. JER. VIII, 22. PSALM. CIII, 3. magnum sacerdotem, qui omnem nostram foeditatem & turpitudinem lustrali sanguine suo posset expiare. HEBR. IX, 14. XII, 24.

§. XXIII.

Reliquum est, ut paucis aliam typi hujus similitudinem ostendamus. Felicissimus noster Redemptor, Jesus Christus LVC. IV, 27. ubi multos tempore Elisæ in Israele fuisse leprosos, quorum vero præter Syrum Naëman neminem sanatum, expressis verbis asserit, nos in eam deduxit opinionem, lepram esse typum populi Judaici, quod forte præfiguratum per leprosam Mosis manum, quæ inter prima veteris testamenti signa. Haud sine causa dictum ab invictissimo Vindice nostro arbitror, eo temporis momento, cum a suis popularibus exturbandus brevi esset; ut Syrus ille Naëman II. REG. V. & Samarita LVC. XVII. præfigurarent barbaros & idolorum cultores, olim recepturos Messiam, & recuperaturos per illum sanitatem, tanquam ex arbore vitæ APOC. XXII, 2. Judæos arrogantes, ut Mirjama, religionem ad arbitrium suum trahentes, ut Uliã, vel sacra quæstui habentes, ut Gehasi fecerant, quæ imprimis in secta Pharisæorum inerant vitia, tanquam impuros extrudendos. MATTH. VIII, 11, multos sanatos, ut reliqui illi novem LVC. XVII. reversuros ad pristinas sordes, de qua sat tristi & sat frequenti a Christo defectioe Judæorum graviter queruntur Apostoli LIGHTFOOT ad I. PETRI V, 8. aliisque locis. Alias typi hujus comparationes V. B. L. in BIERMANNI M. & C. LAMPENS Engden-Bund, LAN- GII *Myth. Christi & Christianismi.*

§. XXIV.

§. XXIV.

Judæi observarunt, domicilia sanctæ urbis Hierosolymæ & templum Dei O. M. libera & immunita ab omni lepræ metu & periculo fuisse. Sic Ecclesia N. Test. Apostolica, ut regni cælorum typus, ferme describitur. APOC. XXII, 3. XXI, 27.

§. XXV.

Lectissimos juvenes, publice declamaturos, Musarum Amici ut benevole audiant, majorem in modum peto quæsoque, quorum nomina & argumenta infra scripti patrio sermone Honestorum Cicum maxime caussa.

- I. Ludewig Wilhelm Eversmann, aus Magdeburg, beklaget in einem teutschen Gedichte den Verlust der alten Bibliotheken durch die Verheerung der Saracenen, und, da er seine Schul-Jahre bey uns rühmlich zugebracht, nimmt er Abschied.
- II. Johann Heinrich Behns, aus Schönebeck, redet in teutscher Sprache von dem Unglücke in der Welt.
- III. Christoph Ludewig Lane, aus Sohlen im Magdeb. handelt in teutscher Sprache vom Erdbeben.
- IV. Christian Paul Schulze, aus Döhren im Halbestädtischen, besinget in einem lateinischen Gedichte ein hohes Gebirge.
- V. Johann Ludewig Cherubim, aus Stendal, redet in teutscher Sprache von der Demuth.
- VI. George Carl Rügendorff, aus Magdeburg, da er in den Schul-Wissenschaften einen guten Grund gelegt, nimmt er in einer lateinischen Rede Abschied, wobey er zugleich von den Reichthümern der Alten seine Gedancken eröffnet.

Diese Red-Übung ist auf den 13. May des Nachmittags um 3. Uhr voff gestellet.

Corrigenda, p. 6. l. 5. incubuit. p. 16. l. 21. Appion. p. 11. l. 27. Pollux. p. 15. l. 1. eutem. p. 17. l. 30. post C. 5. inferatur: fallitur, p. 18. l. 36. Christenthum. p. 21. l. 15. in G. II. Certæ. p. 22. l. 13. Fertum, p. 23. l. 1. generis. p. 24. l. 25. inf. post Judeorum. sed.

01 A 6643

ULB Halle 3
003 093 697

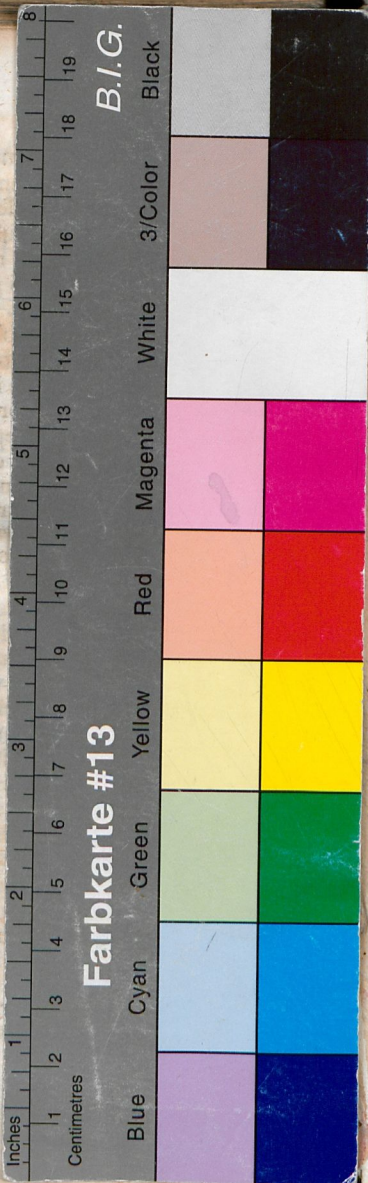

Handwritten initials "sc" are written to the right of the barcode.

2

20

J. G. IMMERMANNI,
PRORECT.
GYMNASII MAURITIANI
DISSERTATIO
DE

LEPRA,

MORBO SYMBOLICO,
ACTUI ORATORIO
AD DIEM IX. MAI: MDCCXLIII.

HABENDO
PRÆMISSA,

MAGDEBURGI,
LITTERIS NICOLAI GÜNTHERI, REG. PRVSS. PRIVIL.
TYPOGRAPHI AVLICI.

Dr. Gyon Douffren von München

